

CHRISTOLOGIE/SOTERIOLOGIE

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2014

Versie module: ST02a/A/1 en ST02b/A/1

Studie: Opleiding Theologie

Vakgroep: Systematische Theologie

Studiepunten: 4 EC | 112 studie-uren

Inhoud

In dit vak wordt stilgestaan bij wat de Bijbel ons leert over Persoon en werk van Jezus Christus. Persoon en werk van Christus zijn niet te scheiden. De vraag “Wie is Christus?” hangt onlosmakelijk samen met de vraag “Wat houdt de verlossing in die God ons aanbiedt in Christus?”. Was Jezus niet meer dan een goed mens? Is Hij werkelijk lichamelijk uit de dood verrezen of gaat het in het christelijk geloof in wezen ‘slechts’ om de nagedachtenis aan Hem die ons heeft voorgeleefd wat God van ons vraagt? Is het offer van Christus niet meer dan een voorbeeld van liefde? Is het nog wel van deze tijd om te geloven dat God behagen schept in de dood van Zijn Zoon? Is Christus echt de enige weg tot God? Op dergelijke vragen zal een bijbels gefundeerd antwoord moeten worden geformuleerd.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof ben je bekend met de vaktypische begrippen en heb je inzicht ontwikkeld in hun samenhang. Je bent op de hoogte van de belangrijkste bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) binnen het vakgebied en bent in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens ben je op de hoogte van de (historische) omvang en relevantie van het aandachtsgebied en ben je in staat een vertaalslag te maken van theologie naar gemeenteverband en je persoonlijk geloofsleven.

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde ben je bekend met de volgende woorden en begrippen en kunt deze kort omschrijven:

messiasverwachting in het Oude Testament, in de Intertestamentaire periode, in het Nieuwe Testament; Persoon en werk van Christus; God en mens; ebionieten, arianen; functionele christologie; docetisme, appollinarisme; nestorianisme, monofysitisme, eutychanisme; vleeswording; christologische debatten in de vierde eeuw; definitie van Chalcedon.

Kennisverwerving

Genadeverbond, verlossingsverbond; verzoening; theopaschisme; substitutie, representatie; vernieuwing, heiliging; algemene verzoening, particuliere verzoening; uitverkiezing.

Inzicht

Na afronding van dit vak heb je:

- een globaal inzicht gekregen in de historische ontwikkelingen rondom de christologie in de Vroege Kerk;
- inzicht ontwikkeld in de complexiteit van een gevoelig onderwerp als de uitverkiezingsleer;
- inzicht verkregen in de samenhang van Persoon en werk van Christus.

Vaardigheid

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kun je:

- zowel het God-zijn als het mens-zijn van Christus bijbels-theologisch onderbouwen;
- de historische christologische debatten bijbels-theologisch in hoofdlijnen evalueren;
- een bijbels-theologische kijk op de soteriologie uitwerken;
- uitleggen waarom het belangrijk is een gezond evenwicht te bewaren tussen Persoon en werk van Christus;
- op basis van relevante Schriftplaatsen en verantwoorde exegetische belangrijke eigenschappen van Persoon en werk van Christus bespreken;
- een bijbelse (pastorale) kijk op de uitverkiezing ontwikkelen en een eigen positie innemen en verantwoorden.

Attitude

Door dit vak ben je (meer) onder de indruk geraakt van de Persoon van Christus en zijn verlossingswerk voor leer en leven.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen over de modulen en eventuele aanvullende leerstof. De hoofdstukken 3 t/m 7 (exegetische verkenningen) van de module Christologie hoeven niet geleerd, maar wel grondig gelezen te worden. Op het tentamen wordt over deze hoofdstukken een open vraag gesteld waarin de student enkele exegetische verkenningen m.b.t. de identiteit van Jezus moet kunnen toepassen in een concrete casus. Werkstuk over de uitverkiezing bij Arminius, Wesley, Spurgeon etc. vergeleken met het gomaristisch heilsparticularisme.

Literatuur

Verplichte literatuur

Modulen *Christologie en Soteriologie*.

Brink, G. van den en C. van der Kooi. 2012. *Christelijke dogmatiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, H 10, 11, en 15, pag. 347-443, 579-637 (156 pags.).

Bronteksten:

Capita selecta uit: McGrath, Alister E. 2017. *The Christian Theology Reader*. Fifth Edition. Oxford: Wiley-Blackwell (18 pags):

4.17 – ‘The Calcedonian Definition on the Christian Faith (451)’;

6.6 – ‘Origin on Inherited Sin’;

6.9 – ‘Ambrosiaster on Original Sin’;

6.8 – ‘Ambrose on the Unmerited Character of Salvation’;

6.11 – ‘Augustine on the Divine Election’;

6.12 – ‘Augustine on the Nature of Predestination’;

6.13 – ‘Augustine on Fallen Human Nature’;

6.15 – ‘Augustine on Irresistible Grace and Perseverance’;

6.16 – ‘Pelagius on Human Responsibility’;

6.18 – ‘Pelagius Rejection of Original Sin’;

6.19 – ‘The Council of Carthage on Grace’;

6.21 – ‘The Second Council of Orange on Grace and Freedom’;

6.32 – ‘Martin Luther’s Discovery of the “Righteousness of God”’;

6.36 – ‘John Calvin on Predestination’;

6.39 – ‘The Council of Trent on Justification’;

6.47 – ‘Jonathan Edwards on Original Sin’;

6.48 – ‘John Wesley on Justification’;

6.49 – ‘Richard Watson on Regeneration and Sanctification’;

6.51 – ‘Karl Barth on Election in Christ’.

Aanbevolen literatuur

Beek, Van de, A. 1998. *Jezus Kurios. De Christologie als hart van de theologie*. Kampen: Kok.

_____. 2004. *De kring om de Messias: Israël als volk van de lijdende Heer*. Zoetermeer: Boekencentrum.

Kelly, J.N.D. 2000 (5e ed.). *Early Christian Doctrines*. San Fransisco: Harper Collins. H. 9, 11, en 12.

Loon, Van, Hans. 2009. *The Dyophysite Christology of Cyril of Alexandria*. Leiden: Brill.

Ouweneel, Willem J. 2007. *De Christus van God: ontwerp van een christologie*. Vaassen: Medema.

_____. 2010. *Het heil van God: ontwerp van een soteriologie*. Heerenveen: Medema.

Pelikan, Jaroslav. 1975. *The Emergence of the Catholic Tradition: 100-600: A History of the Development of Doctrine (Christian Tradition: A History of the Development of Doctrine)*. Chicago: University of Chicago Press.

Young, Frances M. 2010 (2nd ed.). *From Nicaea to Chalcedon: A Guide to the Literature and Its Background*. Grand Rapids, MI: Baker Academic.

